

Vedoucí obsluhy nákladních vlaků (kód: 37-011-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo dopavy
Skupina oborů: Doprava a spoje (kód: 37)
Týká se povolání: Vedoucí obsluhy nákladních vlaků
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

| Název | Úroveň |
|--|--------|
| Orientace v dokumentaci a v základních informacích železniční dopravy při řízení obsluhy nákladních vlaků | 3 |
| Orientace v oběhu a technických parametrech železničních souprav a vozidel při řízení obsluhy nákladních vlaků | 3 |
| Provádění zkoušek vlakových brzd | 3 |
| Sestavování železničních souprav | 3 |
| Vedení dokumentace v železniční přepravě | 3 |
| Zajišťování železničních vozů při posunu | 3 |
| Obsluha železničních návěstidel při řízení obsluhy nákladních vlaků | 3 |
| Koordinace práce při posunu | 3 |

Platnost standardu

Standard je platný od: 29.10.2013

Kritéria a způsoby hodnocení

Orientace v dokumentaci a v základních informacích železniční dopravy při řízení obsluhy nákladních vlaků

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|--|
| a) Orientovat se ve vybraných značkách a číst trasy v grafikonu | Praktické převedení s ústním vysvětlením |
| b) Prokázat znalost dopravních údajů v grafikonu a zapisovat je | Praktické převedení s ústním vysvětlením |
| c) Vyjmenovat nejdůležitější předpisy a dokumenty státní legislativy pro železniční dopravu | Písemné ověření |
| d) Prokázat znalost základní terminologie železniční dopravy (námezník, návěstidlo, výhybka, výkolejka, volný schůdný a manipulační prostor, průjezdný průřez, posun, posun mezi dopravnami, přestavná jízda apod.) | Ústní ověření |
| e) Prokázat znalost jednotlivých řad železničních vozů, nápisů a nálepek | Ústní ověření |

Je třeba splnit všechna kritéria.

Orientace v oběhu a technických parametrech železničních souprav a vozidel při řízení obsluhy nákladních vlaků

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|--|---|
| a) Vysvětlit podstatu oběhu železničních souprav | Ústní ověření |
| b) Charakterizovat technické parametry železničních souprav | Ústní ověření |
| c) Zpracovat a vyhotovit náležitosti pro vlakové soupravy | Praktické předvedení s ústním vysvětlením |
| d) Obsluhovat zařízení železničních vozů (klanice, klapky, vypouštěcí kohouty cisternových vozů) | Praktické předvedení s ústním vysvětlením |

Je třeba splnit všechna kritéria.

Provádění zkoušek vlakových brzd

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|--|---|
| a) Popsat funkce brzd železničních vozů včetně postupu při poruše brzd | Ústní ověření |
| b) Obsluhovat brzdy a ovladače brzdiče železničních vozů | Praktické předvedení s ústním vysvětlením |
| c) Definovat technologické postupy při zkoušce vlakových brzd | Ústní ověření |

Je třeba splnit všechna kritéria.

Sestavování železničních souprav

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|--|---|
| a) Vysvětlit zásady sestavování železniční soupravy, řadit vozy (vlakové soupravy, posunové soupravy) | Ústní ověření |
| b) Vyplnit dokumentaci pro sestavování železničních souprav (výpočet hmotnosti vlaku, brzdicí procenta atd.) | Praktické předvedení s ústním vysvětlením |

Je třeba splnit obě kritéria.

Vedení dokumentace v železniční přepravě

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Vést přepravní dokumentaci | Praktické předvedení s ústním vysvětlením |
| b) Vést evidenci výkonů hnacích vozidel | Praktické předvedení s ústním vysvětlením |
| c) Vést evidenci železničních vozů | Praktické předvedení s ústním vysvětlením |

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zajišťování železničních vozů při posunu

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|--|---|
| a) Vysvětlit použití brzd a zarážek | Ústní ověření |
| b) Předvést činnosti, jak postupovat při zajišťování železničních vozů proti ujetí | Praktické předvedení s ústním vysvětlením |
| c) Popsat zadržování spouštěných a odrážených vozů | Ústní ověření |

Je třeba splnit všechna kritéria.

Obsluha železničních návěstidel při řízení obsluhy nákladních vlaků

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|--|---|
| a) Popsat funkce železničních návěstidel a návěstí | Ústní ověření |
| b) Obsluhovat železniční návěstidla | Praktické předvedení s ústním vysvětlením |
| c) Vysvětlit způsob obsluhy železničních návěstidel během mimořádných událostí | Ústní ověření |

Je třeba splnit všechna kritéria.

Koordinace práce při posunu

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|--|---|
| a) Objasnit organizaci a řízení práce posunovačů | Ústní ověření |
| b) Předvést koordinaci práce při posunu hnacími vozidly | Praktické předvedení s ústním vysvětlením |
| c) Vysvětlit proces koordinace práce při posunu jinými prostředky | Ústní ověření |
| d) Popsat postup při mimořádné události (nehodové události, ujetí vozidel) | Ústní ověření |

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost je vyžadována.

(odkaz na povolání v NSP - http://katalog.nsp.cz/karta_tp.aspx?id_jp=100965&kod_sm1=14).

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO).

Kritéria by měla být pokud možno ověřována v navazujících činnostech s využitím daných technologických postupů zejména v oblasti obsluhy dopravní cesty.

Při ověřování kritérií formou praktického předvedení je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech úkonů i k časovému hledisku zvládnání operací.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před zkušební komisí složenou ze 2 členů, kteří jsou autorizovanými fyzickými osobami s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci nebo autorizovanými zástupci autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s výučním listem s odbornou praxí v délce minimálně 5 let v pozici vedoucí posunu, vedoucí obsluhy nákladních vlaků, nebo ve vyšší kvalifikaci, která zahrnuje požadavky na tento kvalifikační stupeň (např. výpravčí) v oblasti provozování železniční dopravy nebo ve funkci učitele odborného výcviku v oblasti železniční dopravy, z toho minimálně tři roky v období posledních pěti let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou se zaměřením na provozování dráhy s odbornou praxí v délce minimálně 5 let v oblasti provozování dráhy nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti provozování dráhy, z toho minimálně dva roky v období posledních pěti let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- c) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na provozování dráhy s odbornou praxí v délce minimálně 5 let v oblasti provozování dráhy nebo ve funkci učitele odborných předmětů, praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti provozování dráhy, z toho minimálně jeden rok v období posledních 5 let před podáním žádosti o udělení autorizace.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, který nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo dopravy, www.mdcr.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Pro zajištění zkoušky podle tohoto hodnotícího standardu je třeba mít k dispozici příslušný typ sdělovacího a zabezpečovacího zařízení železniční stanice, vlečky na patřičné úrovni, prostory pro teoretickou a praktickou část zkoušky, technologické postupy a předpisy související s dopravním výkonem, dopravní prostředky a technická zařízení, pracovní pomůcky – přilba, praporek, svítilna.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání nejméně po dobu 5 let ode dne podání žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 15 až 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 5 až 7 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard připravila SR pro dopravu, logistiku, poštovní a doručovací služby, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Správa železniční dopravní cesty, státní organizace

ČD Cargo, a. s.

Dopravní vzdělávací institut, a. s.